

Briselē, 2022. gada 19. decembrī
(OR. en)

16238/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0367(NLE)

ENER 704
CLIMA 687
CONSOM 354
TRANS 805
AGRI 728
IND 573
ENV 1330
COMPET 1063
FORETS 140

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	14787/22
K-jas dok. Nr.:	14349/22
Temats:	Priekšlikums – PADOMES REGULA, ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai

Pielikumā pievienots priekšlikums Padomes Regulai, ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai, par kuru tika panākta politiska vienošanās TTE padomes (Enerģētika) ārkārtas sanāsmē 2022. gada 19. decembrī.

Pielikumā pievienoto tekstu pārskatīs juristi lingvisti.

Padome pieņēma lēmumu atļaut izmantot rakstisko procedūru, lai pieņemtu šo regulu.

PADOMES REGULA (ES) 2022/...

(... gada...),

ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 122. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Krievijas Federācijas agresijas karš pret Ukrainu un nepieredzētais dalībvalstīm domāto dabasgāzes piegāžu samazinājums no Krievijas Federācijas apdraud Savienības un tās dalībvalstu energoapgādes drošību. Tajā pašā laikā tas, ka Krievijas Federācija gāzes piegādi izmanto par ieroci un manipulē ar tirgiem, tīši izraisot gāzes plūsmu traucējumus, ir novedis pie krasa enerģijas cenu pieauguma Savienībā, ne tikai apdraudot Savienības ekonomiku, bet arī kļūstot par nopietnu draudu piegādes drošībai. Ātra atjaunīgo energoresursu apguve var palīdzēt mazināt pašreizējās enerģētiskās krīzes sekas, palīdzot veidot aizsardzību pret Krievijas darbībām. Atjaunīgā enerģija var būt nozīmīgs līdzeklis cīņā pret to, ka Krievija enerģiju izmanto par ieroci, jo ar tās palīdzību tiks stiprināta Savienības piegādes drošība, samazināsies cenu svārstības tirgū un pazemināsies enerģijas cenas.

- (2) Pēdējos mēnešos Krievijas darbības ir vēl vairāk pasliktinājušas situāciju tirgū, jo īpaši palielinot risku, ka Krievijas gāzes piegādes Savienībai tuvākajā nākotnē tiks pilnībā apturētas, situāciju, kas ir ietekmējusi Savienības piegādes drošību. Tas strauji palielināja enerģijas cenu svārstīgumu Savienībā, un vasarā gāzes un elektroenerģijas cenas sasniedza visu laiku augstāko līmeni, kas izraisīja elektroenerģijas mazumtirdzniecības cenu pieaugumu, un paredzams, ka tās pakāpeniski atspoguļosies lielākajā daļā patērētāju līgumu, radot arvien lielāku slogu mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Situācijas pasliktināšanās enerģijas tirgos būtiski veicināja vispārējo inflāciju eurozonā, palēninot ekonomikas izaugsmi visā Savienībā. Minētais risks saglabāsies neatkarīgi no iespējama vairumtirdzniecības cenu pagaidu samazinājuma, un, kā atzīts Komisijas ārkārtas pasākumu priekšlikumā, kas pievienots Komisijas 2022. gada 18. oktobra paziņojumam par ārkārtas situāciju enerģētikas jomā: gatavojamies, iepērkam gāzi un aizsargājam ES kopā, nākamgad tas būs vēl aktuālāks. Eiropas energouzņēmumiem nākamgad varētu rasties nopietnas grūtības piepildīt gāzes krātuves, jo, ņemot vērā pašreizējo politisko situāciju, ir ļoti iespējams, ka Savienībā no Krievijas nonāks mazāk cauruļvadu gāzes vai tā vispār netiks piegādāta. Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/1032¹ 2023. gadam nosprausts mērķrādītājs Savienības gāzes krātuves piepildīt 90 % apmērā no to kapacitātes salīdzinājumā ar šai ziemei paredzēto 80 % apmēru. Tāpat papildu spriedzi gāzes tirgos varētu radīt tādi neparedzami notikumi kā cauruļvadu sabotāža un citi piegādes drošības traucējumu riski. Turklāt Eiropas atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju industriju konkurētspējas perspektīvas ir vājinājušās sakarā ar citos pasaules reģionos nesen pieņemtajām rīcībpolitikām, kuru mērķis ir atbalstīt un paātrināt veselu atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju vērtības ķēžu izvēršanu plašākā mērogā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1032 (2022. gada 29. jūnijs), ar ko groza Regulas (ES) 2017/1938 un (EK) Nr. 715/2009 attiecībā uz gāzes uzglabāšanu (OV L 173, 30.6.2022., 17. lpp.).

- (3) Šajā kontekstā un lai novērstu Eiropas patērētāju un uzņēmumu pakļaušanu augstām un svārstīgām cenām, kas rada ekonomiskas un sociālas grūtības, lai palīdzētu panākt nepieciešamo enerģijas pieprasījuma samazinājumu, dabasgāzes piegādes aizstājot ar atjaunīgo energoresursu enerģiju, un lai palielinātu piegādes drošību, Savienībai ir steidzami vēl papildus un pagaidu kārtā jātiecas paātrināt atjaunīgās enerģijas apguvi, jo īpaši izmantojot mērķorientētus pasākumus, kas spēj īstermiņā paātrināt atjaunīgo energoresursu apguves tempu Savienībā.
- (4) Minētie steidzamie pasākumi tikuši atlasīti pēc būtības un to potenciāla īstermiņā palīdzēt risināt ārkārtas situāciju enerģētikas nozarē. Konkrētāk, vairākus šajā regulā noteiktus pasākumus dalībvalstis var īstenot ātri, lai racionalizētu atļauju piešķiršanas procesu, kas piemērojams atjaunīgās enerģijas projektiem, proti, nav vajadzīgas apgrūtināšas izmaiņas nacionālajās procedūrās un tiesību sistēmās un tie nodrošina pozitīvu atjaunīgo energoresursu apguves pastieidzināšanu īstermiņā. Daži no minētajiem pasākumiem ir vispārīgi, piemēram, tiek ieviesta vienkārša prezumpcija, ka atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs relevanto vides tiesību aktu izpratnē, vai tiek ieviesti precizējumi attiecībā uz dažu vides direktīvu darbības jomu, kā arī vienkāršots atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai vajadzīgo atļauju piešķiršanas satvars, koncentrējoties uz ietekmi, ko izmaiņas vai paplašinājumi rada salīdzinājumā ar sākotnējo projektu. Citi pasākumi ir vērsti uz konkrētām tehnoloģijām, piemēram, tie paredz ievērojami īsāku un ātrāku atļauju piešķiršanas procesu saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai uz esošām struktūrām. Ir lietderīgi minētos ārkārtas pasākumus īstenot pēc iespējas ātrāk un pēc vajadzības tos pielāgot, lai precīzi risinātu pašreizējās problēmas.

- (5) Ir jāievieš steidzami un mērķorientēti papildu pasākumi, kas vērsti uz konkrētām tehnoloģijām un projektu veidiem, kuriem ir vislielākais ātras ieviešanas potenciāls un iespējas dot tūlītēju efektu attiecībā uz mērķiem samazināt cenu svārstīgumu un dabasgāzes pieprasījumu, neierobežojot kopējo enerģijas pieprasījumu. Papildus tam, ka tiek paātrināti atļauju piešķiršanas procesi, attiecībā uz saules enerģijas aprīkojumu, kas uzstādīts uz mākslīgām struktūrām, un, ir lietderīgi veicināt un paātrināt maza mēroga saules enerģijas iekārtu apguvi, tostarp atjaunīgo energoresursu pašpatērētāju un kolektīvo pašpatērētāju, piemēram, vietējo energokopienību vidū, jo šie risinājumi rada vismazākos izdevumus, tie ir vispieejamākie un ar vismazāko vidisko vai cita veida ietekmi attiecībā uz jaunu atjaunīgo energoresursu iekārtu ātru ieviešanu. Turklāt minētie projekti tieši atbalsta mājāsaimniecības un uzņēmumus, kuri saskaras ar augstām enerģijas cenām, un pasargā patērētājus no cenu svārstīguma. Atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšana ir iespēja strauji kāpināt atjaunīgās enerģijas ražošanu ar vismazāko ietekmi uz tīkla infrastruktūru un vidi, arī tādu atjaunīgās enerģijas ražošanas tehnoloģiju (piemēram, vēja enerģijas) gadījumā, kurām atļauju piešķiršanas procesi parasti ir ilgāki. Visbeidzot, siltumsūkņi ir tieša atjaunīga alternatīva dabasgāzes katliem un tiem ir potenciāls būtiski samazināt dabasgāzes pieprasījumu siltumapgādes sezonā.
- (5.a) Ņemot vērā steidzamo ārkārtas enerģētikas situāciju, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ieviest atbrīvojumus no konkrētiem novērtēšanas pienākumiem, kas Savienības vides tiesību aktos noteikti attiecībā uz atjaunīgās enerģijas projektiem un enerģijas uzkrāšanas un elektrotīklu projektiem, kuri vajadzīgi, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju. Tomēr vajadzētu būt izpildītiem diviem nosacījumiem, proti, projektam būtu jāatrodas atjaunīgai enerģijai vai tīkliem paredzētā teritorijā, un šādai teritorijai būtu jāveic stratēģisks vides novērtējums. Turklāt, lai nodrošinātu sugu aizsardzību, būtu jāpieņem samērīgi mitigācijas pasākumi vai, ja tādi nav pieejami, – kompensācijas pasākumi.

- (6) Šī regula būtu jāpiemēro atļauju piešķiršanas procesiem, kuru sākuma datums ir tās piemērošanas laikā. Ņemot vērā šīs regulas mērķi, ārkārtas situāciju un ārkārtas apstākļus, kuros tā pieņemta, jo īpaši, ņemot vērā to, ka Savienībā īstermiņā tiek paātrināts atjaunīgo energoresursu apguves temps un tādējādi ir pamatoti šīs regulas noteikumus piemērot nepabeigtiem atļauju piešķiršanas procesiem, būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot šo regulu vai dažus tās noteikumus notiekošiem atļauju piešķiršanas procesiem, kuros attiecīgās iestādes galīgais lēmums nav pieņemts, ar noteikumu, ka minēto noteikumu piemērošanā tiek pienācīgi ievērotas trešo personu iepriekš pastāvošās tiesības un to tiesiskā palāvība. Tāpēc, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šīs regulas piemērošana nepabeigtiem atļauju piešķiršanas procesiem ir samērīga un pienācīgi aizsargā visu ieinteresēto personu tiesības un tiesisko palāvību.

- (7) Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. Atjaunīgās enerģijas stacijas, arī siltumsūkņi vai vēja enerģija, ir ļoti svarīgi cīņā pret klimata pārmaiņām un piesārņojumu un virzībā uz mazākām enerģijas cenām, mazāku Savienības atkarību no fosilā kurināmā un pilnīgu Savienības piegādes drošību. Prezumpcija, ka atjaunīgās enerģijas stacijas, arī siltumsūkņi, ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, nozīmētu, ka šādiem projektiem vajadzības gadījumā tūlītēji varētu izmantot vienkāršotu novērtējumu attiecībā uz specifiskām atkāpēm, kas paredzētas attiecīgajos Savienības vides tiesību aktos. Būtu jāļauj dalībvalstīm atbilstoši savām valsts īpatnībām šīs prezumpcijas piemērošanu attiecināt tikai uz konkrētām savu teritoriju daļām vai konkrētām tehnoloģijām vai projektiem. Dalībvalstis var apsvērt iespēju šo prezumpciju piemērot savos attiecīgajos valsts tiesību aktos par ainavu veidošanu.

- (8) Tas atspoguļo svarīgo lomu, ko atjaunīgā enerģija var spēlēt Savienības energosistēmas dekarbonizācijā, piedāvājot tūlītēju fosilās enerģijas aizstāšanas risinājumu un risinot saasināto tirgus situāciju. Lai novērstu šaurās vietas atļauju piešķiršanas procesā un atjaunīgās enerģijas staciju ekspluatācijā, vismaz attiecībā uz projektiem, kas atzīti par projektiem sabiedrības interesēs, plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā, kad kādā individuālā gadījumā tiek veikta juridisko interešu sabalansēšana, prioritāte būtu jāpiešķir no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas enerģijas staciju būvniecībai un ekspluatācijai un ar tām saistītās tīkla infrastruktūras pilnveidošanai. Attiecībā uz sugu aizsardzību šī prioritāte būtu jāpiešķir tikai tad, ja un ciktāl tiek veikti piemēroti sugu saglabāšanas pasākumi, kas veicina sugu populāciju saglabāšanu vai atjaunošanu labvēlīgā saglabāšanās stāvoklī, un šim nolūkam dara pieejamus pietiekamus finanšu resursus, kā arī platības.

- (9) Saules enerģija ir svarīgs atjaunīgās enerģijas avots, kas var palīdzēt pielikt punktu Savienības atkarībai no Krievijas fosilā kurināmā, vienlaikus panākot pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku. Saules fotoelementu enerģija, kas ir viens no pieejamajiem elektroenerģijas avotiem un rada vismazākās izmaksas, un saules siltumenerģijas tehnoloģijas, kas nodrošina atjaunīgu siltumapgādi par zemām izmaksām uz vienu siltuma vienību, var ieviest ātri, un šie enerģijas avoti var sniegt tiešu labumu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Šajā kontekstā saskaņā ar Komisijas 2022. gada 18. maija Paziņojumu ar nosaukumu "ES saules enerģijas stratēģija" Savienībā tiks atbalstīta noturīgas industriālas saules enerģijas vērtības ķēdes izveide, arī izmantojot Saules fotoelementu industrijas aliansi, kas darbību sāks 2022. gada beigās. Uzlaboti un ātrāki atļauju piešķiršanas procesi atjaunīgās enerģijas projektiem palīdzēs atbalstīt Savienības tīras enerģijas tehnoloģiju ražošanas jaudu palielināšanu. Pašreizējie apstākļi, it sevišķi ļoti lielais enerģijas cenu svārstīgums, prasa nekavējoties nodrošināt, ka atļauju piešķiršanas procesi kļūst ievērojami ātrāki, tādējādi būtiski paātrinot tempu, kādā uz mākslīgām struktūrām uzstāda saules enerģijas aprīkojumu, kas parasti ir mazāk sarežģīti nekā aprīkojuma uzstādīšana uz zemes; tas ir ātrs veids, kā palīdzēt mīkstināt pašreizējās enerģētiskās krīzes ietekmi, ar noteikumu, ka tiek saglabāta tīkla stabilitāte, uzticamība un drošums. Iepriekš minētā iemesla dēļ būtu jāpanāk, ka atļauju piešķiršanas procesi minētajām iekārtām ir īsāki nekā citiem atjaunīgās enerģijas projektiem.

- (10) Atļauju piešķiršanas process, kas jāizpilda, lai esošās vai nākotnē paredzētās mākslīgās struktūrās, kuru izveides mērķis nav saules enerģijas ražošana, uzstādītu saules enerģijas aprīkojumu un ierīkotu ar to saistītos līdzās izvietojamos uzkrāšanas aktīvus un tīkla pieslēgumus, nedrīkstētu ilgt vairāk par trīs mēnešiem. Attiecībā uz minētajām iekārtām būtu jāievieš īpaša atkāpe no prasības veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/92/ES ², ņemot vērā, ka tās, visticamāk, neradīs bažas, kas saistītas ar konkurējošiem telpas izmantošanas veidiem vai vidisko ietekmi. Investēšana mazās, decentralizētās saules enerģijas iekārtās, lai kļūtu par atjaunīgo energoresursu enerģijas pašpatērētāju, ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā enerģijas patērētāji var samazināt rēķinus par enerģiju un pakļautību cenu svārstīgumam. Būtu jāļauj dalībvalstīm šo īsāko termiņu un šo atkāpi konkrētu pamatotu iemeslu dēļ neattiecināt uz konkrētām teritorijām vai struktūrām.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

- (11) Turklāt pašpatēriņa iekārtas, arī tās, kas domātas tādiem kolektīvajiem pašpatērētājiem kā vietējās energokopienas, palīdz samazināt kopējo dabasgāzes pieprasījumu, palielināt sistēmas noturību un sasniegt Savienības atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus. Tāda saules enerģijas aprīkojuma, kura jauda ir mazāka par 50 kW, tostarp atjaunīgo energoresursu enerģijas pašpatērētāju iekārtu, uzstādīšanai visticamāk, nebūs būtiskas nelabvēlīgas ietekmes uz vidi vai tīklu, un tās nerada bažas par drošumu. Turklāt mazām iekārtām parasti nav vajadzīga jaudas palielināšana tīkla pieslēgumpunktā. Ņemot vērā šādu iekārtu tūlītējo pozitīvo ietekmi uz patērētājiem un ierobežoto vidisko ietekmi, ko tās varētu radīt, ir lietderīgi tām piemērojamo atļauju piešķiršanas procesu racionalizēt vēl vairāk, ar noteikumu, ka tās nepārsniedz pieslēguma sadales tīklam esošo jaudu, relevantajos atļauju piešķiršanas procesos ieviešot piekrītošas administratīvās klusēšanas koncepciju, kas veicinātu un paātrinātu šo iekārtu ieviešanu un to sniegto priekšrocību izmantošanu īstermiņā. Būtu jāļauj dalībvalstīm savu iekšējo ierobežojumu dēļ piemērot robežvērtību, kas ir zemāka par 50 kW, ar noteikumu, ka minētā robežvērtība joprojām pārsniedz 10,8 kW. Jebkurā gadījumā, atļauju piešķiršanas procesā, kas ilgst vienu mēnesi, attiecīgās iestādes vai struktūras var noraidīt par šādām iekārtām saņemtos pieteikumus, sniedzot pienācīgi pamatotu atbildi, kurā noraidījumu pamato ar tīkla drošības, stabilitātes un uzticamības apsvērumiem.

- (12) Esošo atjaunīgās enerģijas staciju energoatjaunināšanai ir ievērojams potenciāls strauji palielināt atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu, un tas savukārt ļautu samazināt gāzes patēriņu. Energoatjaunināšana dod iespēju turpināt izmantot objektus, kam ir liels atjaunīgās enerģijas potenciāls; tas samazina vajadzību atjaunīgās enerģijas projektu vajadzībām izraudzīties jaunas vietas. Vēja enerģijas elektrostacijas energoatjaunināšana ar efektīvākām turbīnām paver izdevību saglabāt esošo jaudu vai to palielināt, vienlaicīgi samazinot turbīnu skaitu, pateicoties tam, ka turbīnas ir lielākas un efektīvākas. Citas priekšrocības, ko sniedz energoatjaunināšana, ir iespēja izmantot esošo tīkla pieslēgumu, lielāka sabiedrības akcepta varbūtība un zināšanas par vidisko ietekmi.
- (13) Tiek lēsts, ka 2021.–2025. gada periodā 20 gadu normāla ekspluatācijas laika beigas sasniegs 38 GW sauszemes vēja jaudu. Ja šīs jaudas tā vietā, lai veiktu energoatjaunināšanu, tiks no ekspluatācijas izņemtas, būtiski samazināsies pašlaik uzstādītā atjaunīgās enerģijas jauda, un tas situāciju enerģijas tirgū sarežģīs vēl vairāk. Tūlītēja energoatjaunināšanas atļauju piešķiršanas procesu vienkāršošana un paātrināšana ir priekšnoteikums Savienības atjaunīgās enerģijas jaudas saglabāšanai un palielināšanai. Šajā nolūkā ar šo regulu tiek ieviesti papildu pasākumi, ar kuriem atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanai piemērojamais atļauju piešķiršanas process tiktu racionalizēts vēl vairāk. Proti, maksimālajam sešu mēnešu termiņam, kas piemērojams atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanai vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesam, būtu jāietver visi relevantie ietekmes uz vidi novērtējumi. Turklāt ikreiz, kad attiecībā uz atjaunīgās enerģijas stacijas energoatjaunināšanu vai ar to saistītas tīkla infrastruktūras modernizāciju, kas vajadzīga, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju, tiek veikta pārbaude vai ietekmes uz vidi novērtējums, tajā būtu jānovērtē tikai iespējamā būtiskā ietekme, ko radītu izmaiņas vai paplašinājums salīdzinājumā ar sākotnējo projektu.

- (14) Lai veicinātu un paātrinātu esošo atjaunīgās enerģijas staciju energoatjaunināšanu, būtu nekavējoties jāizveido vienkāršota procedūra attiecībā uz tīkla pieslēgumiem, ko piemēro, ja energoatjaunināšana rada nelielu kopējās jaudas pieaugumu salīdzinājumā ar sākotnējo projektu.
- (15) Veicot saules enerģijas iekārtas energoatjaunināšanu, efektivitāti un jaudu var palielināt, nepalielinot aizņemto telpu. Tādējādi, kamēr vien procesa gaitā netiek palielināta izmantotā telpa un joprojām tiek ievēroti sākotnēji prasītie vidiskie mitigācijas pasākumi, energoatjauninātajai iekārtai nav citādas ietekmes uz vidi kā sākotnējai iekārtai.
- (16) Siltumsūkņi ir svarīga tehnoloģija atjaunīgās siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanai no apkārtējās vides enerģijas, arī no notekūdeņu attīrīšanas stacijām, un ģeotermālās enerģijas. Siltumsūkņi arī paver iespēju izmantot atlikumsiltumu un atlikumaukstumu. Strauja siltumsūkņu ieviešana, kas mobilizē nepietiekami izmantotus atjaunīgos energoresursus, piemēram, apkārtējās vides enerģiju, ģeotermālo enerģiju un atlikumsiltumu no industriālā un terciārā sektora, arī datu centriem, dod iespēju ar dabasgāzi un citu fosilo kurināmo darbināmus katlus aizstāt ar atjaunīgas siltumenerģijas ieguves risinājumu, vienlaikus palielinot energoefektivitāti. Tas nozīmē, ka straujāk samazināsies gāzes apjomi, ko izmanto siltumapgādei ēkās un rūpniecībā. Lai paātrinātu siltumsūkņu uzstādīšanu un izmantošanu, ir lietderīgi ieviest uz šādām iekārtām mērķorientētas īsākus atļauju piešķiršanas procesus, arī vienkāršotu procedūru mazāku siltumsūkņu pieslēgšanai pie elektrotīkla, ja nav bažu par drošumu, nav nepieciešami turpmāki darbi attiecībā uz tīkla pieslēgumiem un sistēmas komponenti nav tehniski nesaderīgi, izņemot gadījumus, kad valsts tiesību aktos šāda procedūra nav prasīta. Pateicoties ātrākai un vienkāršākai siltumsūkņu uzstādīšanai, atjaunīgo energoresursu plašāka izmantošana siltumapgādē, kas veido gandrīz pusi no Savienības enerģijas patēriņa, veicinās piegādes drošību un palīdzēs pārvarēt saspīlētāku tirgus situāciju.

- (17) Piemērojot termiņus saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai, atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai un siltumsūkņu ierīkošanai, laiku, kad tiek būvētas vai energoatjauninātas stacijas, to tīkla pieslēgumi un ar to saistītā vajadzīgā tīkla infrastruktūra, nebūtu jāieskaita šajos termiņos, izņemot gadījumus, kad tas sakrīt ar citiem atļauju piešķiršanas procesa administratīvajiem posmiem. Turklāt minētajos termiņos nebūtu jāieskaita arī tādu administratīvo posmu laiks, kuri nepieciešami būtiskai tīkla modernizācijai, kas jāveic, lai nodrošinātu tīkla stabilitāti, tīkla uzticamību un tīkla drošumu.
- (18) Lai vēl vairāk veicinātu atjaunīgo energoresursu apguvi, būtu jāļauj dalībvalstīm saglabāt iespēju vēl vairāk saīsināt atļauju piešķiršanas procesa termiņus.
- (19) Joprojām ir piemērojami Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija") noteikumi attiecībā uz piekļuvi informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesu iestādēs vides jautājumos, it sevišķi dalībvalstu pienākumi, kas attiecas uz sabiedrības dalību un iespēju vērsties tiesā.

- (20) Enerģētiskās solidaritātes princips ir vispārīgs Savienības tiesību aktu princips, kas noteikts Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 15. jūlija spriedumā, lietā C-848/19 P³, Vācija/Polija, un tas attiecas uz visām dalībvalstīm. Īstenojot enerģētiskās solidaritātes principu, šī regula paver ceļu atjaunīgās enerģijas projektu ātrākas īstenošanas ietekmes distribūcijai pāri robežām. Šajā regulā noteiktie pasākumi attiecas uz atjaunīgās enerģijas iekārtām visās dalībvalstīs un aptver plašu projektu klāstu, tai skaitā iekārtas uz esošām struktūrām, jaunas saules enerģijas aprīkojuma iekārtas un esošo iekārtu energoatjaunināšana. Ņemot vērā, cik lielā mērā Savienības enerģijas tirgi ir integrēti, atjaunīgās enerģijas apguves pieaugumam kādā dalībvalstī piegādes drošības un zemāku cenu ziņā vajadzētu būt izdevīgam arī citām dalībvalstīm. Tam būtu jāveicina atjaunīgās elektroenerģijas pārrobežu plūsma uz vietām, kur tā visvairāk vajadzīga, un jānodrošina, ka atjaunīgā elektroenerģija, ko saražo ar zemām izmaksām, tiek eksportēta uz dalībvalstīm, kurās elektroenerģijas ražošana ir dārgāka. Turklāt dalībvalstīs jaunuzstādītās atjaunīgās enerģijas jaudas ietekmēs kopējo gāzes pieprasījuma samazinājumu Savienībā.

³ Tiesas 2021. gada 15. jūlija spriedums, Vācija/Polija, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (21) Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. panta 1. punkts ļauj Padomei pēc Komisijas priekšlikuma un dalībvalstu solidaritātes garā lemt par ekonomiskajai situācijai piemērotiem pasākumiem, jo īpaši, ja rodas nopietnas grūtības konkrētu produktu piegādē, it sevišķi enerģētikas jomā. Ņemot vērā pēdējā laika notikumus un Krievijas nesenās darbības, augstais risks, ka Krievijas gāzes piegādes tiks pilnībā apturētas, kā arī skaidrības trūkums par alternatīvām rada būtiskus draudus, ka tiks traucētas enerģijas piegādes, vēl vairāk pieaugs enerģijas cenas un tas savukārt radīs spiedienu uz Savienības ekonomiku. Tāpēc ir nepieciešama steidzama rīcība.
- (22) Ņemot vērā enerģētiskās krīzes mērogu, tās sociālo, ekonomisko un finansiālo ietekmi un vajadzību rīkoties pēc iespējas drīz, šai regulai steidzamības kārtā būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tās darbības termiņš ir 18 mēneši, bet ir paredzēta pārskatīšanas klauzula, lai Komisija vajadzības gadījumā varētu ierosināt darbības termiņu pagarināt.
- (23) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Ar šo regulu nosaka pagaidu ārkārtas noteikumus, lai paātrinātu atļauju piešķiršanas procesu, kas piemērojams enerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem, īpašu uzmanību pievēršot konkrētām atjaunojamo energoresursu tehnoloģijām vai projektu veidiem, kas spēj īstermiņā paātrināt atjaunojamo energoresursu apguves tempu Savienībā.

Šo regulu piemēro visiem atļauju piešķiršanas procesiem, kuru sākuma datums ir tās piemērošanas laikā, un tā neskar valstu noteikumus, kuros paredz īsākus termiņus nekā tie, kas noteikti 4., 5. un 6. pantā.

Dalībvalstis šo regulu var piemērot arī notiekošiem atļauju piešķiršanas procesiem, kuru rezultātā nav pieņemts galīgais lēmums pirms ... (OV: lūgums ievietot šīs regulas spēkā stāšanās datumu), ar noteikumu, ka tas saīsina atļauju piešķiršanas procesu un tiek saglabātas iepriekš pastāvošās trešo personu juridiskās tiesības.

2. pants
Definīcijas

Šajā regulā piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001/EK ⁴ 2. pantā noteiktās definīcijas. Papildus piemēro šādas definīcijas:

- (1) "atļauju piešķiršanas process" ir process, kas:
- a) aptver visas attiecīgās administratīvās atļaujas, ko izdod, lai atļautu būvēt, energoatjaunināt un ekspluatēt atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas stacijas, arī siltumsūkņus, līdzās izvietotus enerģijas uzkrāšanas kompleksus un aktīvus, kas vajadzīgi to pieslēgšanai tīklam, arī tīkla pieslēguma atļaujas un ietekmes uz vidi novērtējumus, ja tādi prasīti; un
 - b) aptver visus administratīvos posmus, kas sākas, kad attiecīgā iestāde ir apstiprinājusi pilnīga pieteikuma saņemšanu, un beidzas, kad attiecīgā iestāde ir paziņojusi galīgo lēmumu par procesa iznākumu;
- (2) "saules enerģijas aprīkojums" ir aprīkojums, kas saules enerģiju pārvērš siltumenerģijā vai elektroenerģijā, tostarp saules siltumenerģijas un saules fotoelementu aprīkojums.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija) (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

3. pants

Sevišķi svarīgas sabiedrības intereses

1. Padomes Direktīvas 92/43/EEK ⁵ 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁶ 4. panta 7. punkta un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK ⁷ 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta vajadzībām, ja individuālos gadījumos notiek juridisko interešu sabalansēšana, tiek prezumēts, ka atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas staciju un iekārtu plānošana, būvniecība un ekspluatācija un pieslēgšana tīklam, saistītais tīkls pats par sevi un uzkrāšanas aktīvi ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai. Dalībvalstis var ierobežot minēto noteikumu piemērošanu, attiecinot tos tikai uz konkrētām savas teritorijas daļām, kā arī uz konkrētiem tehnoloģiju veidiem vai uz projektiem ar konkrētiem tehniskiem raksturlielumiem saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas to integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos.

⁵ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

2. Dalībvalstis nodrošina, ka, katrā atsevišķā gadījumā līdzsvarojot juridiskās intereses, vismaz attiecībā uz projektiem, kas atzīti par sevišķi svarīgiem sabiedrības interesēm, plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā prioritāte tiek piešķirta atjaunīgo energoresursu ražošanas staciju un iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai un saistītās tīkla infrastruktūras attīstībai. Attiecībā uz sugu aizsardzību iepriekšējo teikumu piemēro tikai tad, ja un ciktāl tiek veikti piemēroti sugu saglabāšanas pasākumi, kas veicina sugu populāciju saglabāšanu vai atjaunošanu labvēlīgā saglabāšanās stāvoklī, un šim nolūkam dara pieejamus pietiekamus finanšu resursus, kā arī platības.

4. pants

Saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana

1. Atļauju piešķiršanas process, kas jāizpilda, lai esošās vai nākotnē paredzētās mākslīgās struktūrās (izņemot mākslīgas ūdens virsmas) uzstādītu saules enerģijas aprīkojumu un līdzās izvietotus enerģijas uzkrāšanas aktīvus, arī ēkās integrētas saules enerģijas iekārtas un jumta saules enerģijas aprīkojumu, nepārsniedz trīs mēnešus, ar noteikumu, ka minēto struktūru primārais mērķis nav saules enerģijas ražošana. Atkāpjoties no Direktīvas 2011/92/ES 4. panta 2. punkta un II ielikuma 3. punkta a) un b) apakšpunkta, tos lasot atsevišķi vai saistībā ar minētās direktīvas II pielikuma 13. punkta a) apakšpunktu, minētās saules enerģijas aprīkojuma iekārtas ir atbrīvotas no prasības attiecīgā gadījumā noteikt, vai projektam ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, vai no prasības veikt īpašu ietekmes uz vidi novērtējumu.

2. Dalībvalstis var izslēgt konkrētas teritorijas vai struktūras no 1. punkta noteikumiem kultūras vai vēstures mantojuma aizsardzības iemeslu dēļ vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts aizsardzības interesēm vai drošības apsvērumiem.
3. Attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai tostarp atjaunīgo energoresursu enerģijas pašpatērētāju vajadzībām, kura jauda nepārsniedz 50 kW, ja viena mēneša laikā no pieteikuma iesniegšanas attiecīgās iestādes vai struktūras atbildi nav sniegušas, uzskata, ka atļauja ir piešķirta, ar noteikumu, ka saules enerģijas aprīkojuma jauda nepārsniedz esošo sadales tīkla pieslēguma jaudu.
4. Ja šā panta 3. punktā minētās robežvērtības piemērošana rada ievērojamu administratīvo slogu vai ierobežojumu elektrotīkla darbībā, dalībvalstis var piemērot zemāku robežvērtību, ar noteikumu, ka tā ir virs 10,8 kW.
5. Visus lēmumus, kas pieņemti šā panta 1. punktā minēto atļauju piešķiršanas procesu rezultātā, dara publiski pieejamus saskaņā ar spēkā esošajiem pienākumiem.

5. pants

Atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšana

1. Projektu energoatjaunināšanai vajadzīgo atļauju (arī to atļauju, kas saistītas ar aktīvu modernizāciju, kura vajadzīga, lai tos varētu pieslēgt tīklam) piešķiršanas process, ja energoatjaunināšanas rezultātā palielinās jauda, nepārsniedz sešus mēnešus, ieskaitot ietekmes uz vidi novērtējumu veikšanu, ja to prasa attiecīgie tiesību akti.

2. Ja energoatjaunināšanas rezultātā atjaunīgās enerģijas elektrostacijas jauda netiek palielināta par vairāk nekā 15 % un neietekmējot vajadzību novērtēt jebkādu iespējamu ietekmi uz vidi saskaņā ar šā panta 3. punktu, izveidot tīkla pieslēgumu pārvades vai sadales tīklam ir atļauts trīs mēneša laikā pēc pieteikuma iesniegšanas attiecīgajai struktūrai, ja vien nepastāv pamatotas bažas par drošumu vai sistēmas komponenti nav tehniski nesaderīgi.
3. Ja uz atjaunīgās enerģijas elektrostacijas energoatjaunināšanu vai saistītas tīkla infrastruktūras modernizāciju, kas vajadzīga atjaunīgo energoresursu integrēšanai elektrosistēmā, attiecas prasība noteikt, vai projektam ir nepieciešama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai prasība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 4. pantu, šāda iepriekšēja noteikšana un/vai ietekmes uz vidi novērtējums aprobežojas tikai ar iespējamo būtisko ietekmi, kas izriet no izmaiņām vai paplašināšanas salīdzinājumā ar sākotnējo projektu.
4. Ja saules enerģijas iekārtu energoatjaunināšanai nav vajadzīga papildu telpa un tā atbilst piemērojamajiem vidiskajiem mitigācijas pasākumiem, kas noteikti sākotnējai iekārtai, projektu atbrīvo no prasības attiecīgā gadījumā noteikt, vai projektam ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 4. pantu.
5. Visus lēmumus, kas pieņemti šā panta 1. un 2. punktā minēto atļauju piešķiršanas procesu rezultātā, dara publiski pieejamus saskaņā ar spēkā esošajiem pienākumiem.

5.a pants

Atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana atjaunīgās enerģijas projektiem un tādai saistītai tīkla infrastruktūrai, kas vajadzīga, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju

Dalībvalstis atjaunīgās enerģijas projektus un enerģijas uzkrāšanas un elektrotīklu projektus, kuri vajadzīgi, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju, var atbrīvot no ietekmes uz vidi novērtējuma saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 2. panta 1. punktu un no sugu aizsardzības novērtējumiem saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktu, kā arī Direktīvas 2009/147/EK 5. pantu, ar noteikumu, ka projekts atrodas atjaunīgai enerģijai vai tīkliem paredzētā teritorijā tādai saistītai tīkla infrastruktūrai, kas vajadzīga, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju, ja dalībvalstis ir noteikušas šādu teritoriju, un ka šai teritorijai ir veikts stratēģisks vides novērtējums saskaņā ar Direktīvu 2001/42. Kompetentā iestāde nodrošina, ka, pamatojoties uz esošajiem datiem, tiek piemēroti atbilstoši un samērīgi mitigācijas pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktam un Direktīvas 2009/147/EEK 5. punktam, vai, ja tādi nav pieejami, – operators maksā finansiālu kompensāciju sugu aizsardzības programmām, kas nodrošina vai uzlabo skarto sugu saglabāšanas stāvokli.

6. pants

Siltumsūkņu ieviešanas paātrināšana

1. Atļauju piešķiršanas process siltumsūkņu, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 50 MW, uzstādīšanai nepārsniedz vienu mēnesi, un zemes siltumsūkņu gadījumā tas nepārsniedz trīs mēnešus.
2. Ja vien nepastāv pamatotas bažas par drošumu, nav nepieciešami turpmāki darbi attiecībā uz tīkla pieslēgumiem vai sistēmas komponenti nav tehniski nesaderīgi, pieslēgumi pārvades vai sadales tīklam pēc paziņošanas attiecīgajai struktūrai ir atļauti attiecībā uz:
 - a) siltumsūkņiem ar elektroenerģijas ražošanas jaudu līdz 12 kW; un
 - b) siltumsūkņiem ar elektroenerģijas ražošanas jaudu līdz 50 kW, kurus atjaunīgo energoresursu pašpatērētājs uzstādījis, ar noteikumu, ka atjaunīgo energoresursu pašpatērētāja atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas jauda ir vismaz 60 % no siltumsūkņa jaudas.
3. Dalībvalstis var izslēgt konkrētas teritorijas vai struktūras no šā punkta noteikumiem kultūras vai vēstures mantojuma aizsardzības iemeslu dēļ vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts aizsardzības interesēm vai drošības apsvērumiem.
4. Visus lēmumus, kas pieņemti šā panta 1. un 2. punktā minēto atļauju piešķiršanas procesu rezultātā, dara publiski pieejamus saskaņā ar spēkā esošajiem pienākumiem.

7. pants

Termini atļauju piešķiršanas procesam saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai, atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai un siltumsūkņu ierīkošanai

Piemērojot 4., 5. un 6. pantā minētos termiņus, termiņos neieskaita šādu laiku, izņemot gadījumus, kad tas sakrīt ar citiem atļauju piešķiršanas procesa administratīvajiem posmiem::

- a) laiku, kurā stacijas, to tīkla pieslēgumi un – lai nodrošinātu tīkla stabilitāti, uzticamību un drošumu, – saistītā vajadzīgā tīkla infrastruktūra tiek būvēta vai energoatjaunināta; un
- b) laiku administratīvajiem posmiem, kas vajadzīgi tīkla būtiskai modernizācijai nolūkā nodrošināt tīkla stabilitāti, tīkla uzticamību un tīkla drošumu.

8. pants

Pārskatīšana

Komisija vēlākais līdz 2023. gada 31. decembrim šo regulu pārskata, ņemot vērā norises piegādes drošības un enerģijas cenu jomā un vajadzību vēl vairāk paātrināt atjaunīgās enerģijas apguvi. Tā iesniedz Padomei ziņojumu par minētās izskatīšanas galvenajiem konstatējumiem. Komisija, balstoties uz minēto ziņojumu, var ierosināt šīs regulas darbības termiņu pagarināt.

9. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro 18 mēnešus no tās stāšanās spēkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

[Vieta], ...

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*
